

Észak-Rajna-Vesztfália – a jelentős nemzeti és globális szintű szereplő

Európa legsűrűbben lakott régiója, Észak-Rajna-Vesztfália kiváló gazdasággal büszkélkedhet az EU-ban, és szoros kapcsolatokat ápol a szomszédos országokkal. Ugyanakkor még mindig rengeteg tennivalója van a kutatási tevékenységek, az innovatív vállalkozások és a nagy növekedési potenciállal rendelkező startupok számára jobban megfelelő környezet létrehozásával.

Németország 16 szövetségi tartományának egyikeként Észak-Rajna-Vesztfália az ország területének 9,5%-át, valamint a lakosság és a bruttó hazai termék közel 21%-át fedi le. Európa szívében, a Rajna-Alpok és az Északi-tenger és a Balti-tenger transzeurópai folyosóinak találkozásánál fekvő, illetve a nagy belga és holland tengeri kikötők ipari bázisaként működő régió igazán kiemelkedő gazdasági régiónak számít az EU-ban.

A régió gazdasága nemzetközi szinten rendkívül összefonódik, és globális irányultságú. 2017-ben az import és az export mérlege 419,8 milliárd EUR volt. A nemzetközi kereskedelem a régió GDP-jének több mint 60%-át teszi ki. Észak-Rajna-Vesztfália exportjának kétharmada még a növekvő globalizáció idején is európai országokba irányul, különösen a szomszédos Hollandiába, Franciaországba és az Egyesült Királyságba.

Az elmúlt években a kivitel dinamikus fejlődött Közép- és Kelet-Európa országaiba is, köztük Lengyelországba, Csehországba, Magyarországra és Romániába. Az Egyesült Államok és Kína a régió kiemelkedően fontos nem európai piacai.

Globális szereplő

Észak-Rajna-Vesztfália vállalkozásai számos termékkel képviseltetik magukat sikeresen a világpiacon. 2017-ben a régió legfontosabb exporttermékei a vegyipari termékek, a gépipari termékek, a fémek, a gépjárművek és az autóalkatrészek vol-

tak. A különösen jelentős ágazatok – mint például a gépgyártás és a vegyipar – forgalmuk nagyobb részét általában külföldön valósítják meg.

Bár nem a tengerpart mentén fekszik, Észak-Rajna-Vesztfália szoros kapcsolatban van az ún. ZARA-kikötőkkel¹, illetve két nemzetközi repülőtérrel, ami jelentős elosztási funkciót ruház a régióra a teljes szövetségi köztársaság szempontjából. Az Észak-Rajna-Vesztfáliába érkező import fő származási országa Hollandia, Kína, Franciaország és Belgium.

Nagy népsűrűségének és Európában elfoglalt központi helyének köszönhetően Észak-Rajna-Vesztfália a legfontosabb külföldi közvetlen befektetési régió Németországban. A Német Szövetségi Bank szerint ez a németországi közvetlen befektetések 29,5%-át teszi ki, jelentős előnyt biztosítva a számára a szövetségi tartományok között, megelőzve Hessent és Bajorországot. A régióban több mint 19 000 külföldi vállalat koordinálja a német és európai vállalati műveleteket. A régió legfontosabb befektetői között találjuk az Egyesült Királyságot, az Egyesült Államokat, Hollandiát, Japánt, Franciaországot és Kínát.

A külföldi vállalatok különösen értékelik a régió által kínált kiváló elérhetőséget a potenciális ügyfelek tekintetében: közel 160 millióan – az EU fogyasztóinak közel egyharmada – élnek a régió fővárosaként működő Düsseldorf 500 km-es körzetében.

1) Zeebrugge, Amszterdam, Rotterdam és Antwerpen kikötői.

Ezenkívül Észak-Rajna-Vesztfália kutatási szempontból az egyik legsűrűbb területnek számít Európában. Németország tíz legnagyobb egyeteméből hat működik itt, és hetvennél több felsőoktatási intézmény is itt található.

Jó szomszédok

A Rajna-vidék–Ruhr nagyvárosi régió Németország legsűrűbben lakott nagyvárosi területeinek számítanak, összesen körülbelül 11 millió lakossal. A nagyvárosi régióban lévő városok szorosan, egy policentrikus regionális struktúrában kapcsolódnak össze. Ez az összekapcsolódás és a városok közelsége szoros együttműködést feltételez a közigazgatási szervek között.

Hasonló megfontolások érvényesek a Belgiummal és Hollandiával határos területekre, ahol az együttműködés és a jószomszédi viszony túlnyúlik a régió határain.

Bár Észak-Rajna-Vesztfália gazdasági szempontból erősebb az átlagnál európai szempontból, a kulcsfontosságú területeken még mindig vannak szűk keresztmetszetek és hiányok. Ezek leküzdése lehetőségeket nyújt az intelligens, fenntartható és inkluzív fejlesztésre az aktuális uniós finanszírozási időszakban. A felsőoktatási intézmények nagy sűrűsége ellenére az ország többi részével történő összehasonlítás azt mutatja, hogy a régió lemaradóban van a kutatási és beruházási tevékenységek tekintetében. Ezenkívül az Észak-Rajna-Vesztfáliában végzett kutatási tevékenységek még mindig túl kevésbé összpontosítanak a jelentős gazdasági és társadalmi kihívásokra, mint amilyen a digitalizálás és az új mobilitás.

Az ország többi részéhez viszonyítva Észak-Rajna-Vesztfáliának még mindig rengeteg tennivalója van az innovatív vállalkozások és a nagy növekedési potenciállal rendelkező start-upok tekintetében. A kkv-k nem használják ki eléggé a fontos növekedési potenciált – például a nemzetközivé válás vagy az erőforrás- és energiahatékonyság vonatkozásában –, és növekedést gátló akadályokba ütköznek (kereskedelmi helyiségek, bürokrácia és elégtelen infrastruktúra).

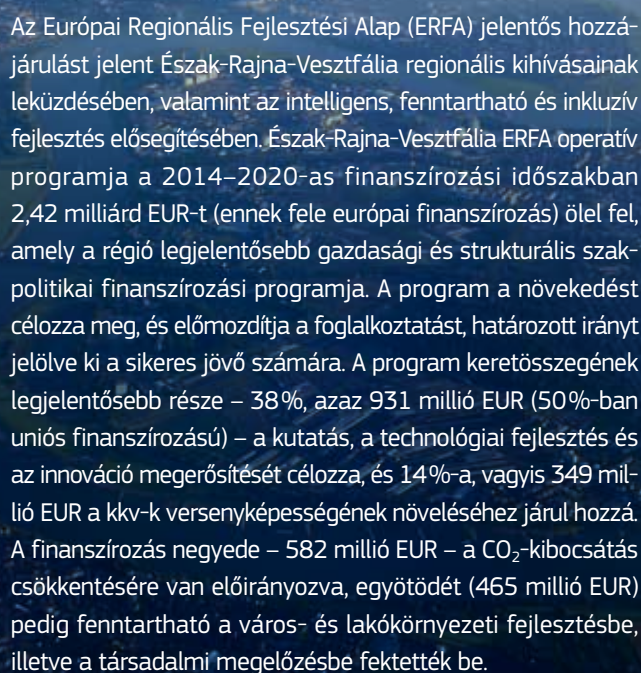
Alkalmazkodás a változáshoz

Energetikai szempontból jelentős régióként különösen súlyosan érintett az üvegházhatásúgáz-kibocsátás terén. Az energetikai fordulat vonatkozásában a megújuló energia és a hálózati stabilitás különös kihívást jelentenek.

Észak-Rajna-Vesztfália erős regionális és ágazati különbségekkel is küzd, amelyek az elmúlt évtizedek mélyreható szerkezeti változásai miatt jöttek létre. Az ipari struktúrák leszerelése és újjáépítése, az átalakítás következményei, az energetikai fordulat következtében felgyorsult újjáépítés, valamint a demográfiai változások számos város és régió gazdasági és társadalmi alapját változtatták meg. A szegénység és a kirekesztés társadalmi problémákat okoz a nagyvárosokban és a külvárosi lakónegyedekben. Az egyenlőtlenségek kiegyensúlyozásához megfelelő elképzelések szükségesek.

Az európai régiók jelenleg strukturális változáson mennek át, amelyet többek között a digitalizálás, az energetikai fordulat, a demográfiai trendek és a globalizáció jellemez. Észak-Rajna-Vesztfáliát a jövőben várhatóan jelentősen érinteni fogják ezek a strukturális változások.

Központi elhelyezkedésének és erős nemzetközi kölcsönös függőségének következményeként ez a régió különösen ki van téve a globális és európai trendeknek. Ebből kihívások és lehetőségek egyaránt születnek. A változás révén az Észak-Rajna-Vesztfáliában elért sikerek hatással lesznek más európai régiókra is a régió kozmopolita hozzáállása, gazdasági ereje és szomszédjaival való szoros integrációja eredményeként. ■

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) jelentős hozzájárulást jelent Észak-Rajna-Vesztfália regionális kihívásainak leküzdésében, valamint az intelligens, fenntartható és inkluzív fejlesztés elősegítésében. Észak-Rajna-Vesztfália ERFA operatív programja a 2014–2020-as finanszírozási időszakban 2,42 milliárd EUR-t (ennek fele európai finanszírozás) ölel fel, amely a régió legjelentősebb gazdasági és strukturális szakpolitikai finanszírozási programja. A program a növekedést célozza meg, és előmozdítja a foglalkoztatást, határozott irányt jelölve ki a sikeres jövő számára. A program keretösszegének legjelentősebb része – 38%, azaz 931 millió EUR (50%-ban uniós finanszírozású) – a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítését célozza, és 14%-a, vagyis 349 millió EUR a kkv-k versenyképességének növeléséhez járul hozzá. A finanszírozás negyede – 582 millió EUR – a CO₂-kibocsátás csökkentésére van előirányozva, egyötödét (465 millió EUR) pedig fenntartható a város- és lakókörnyezeti fejlesztésbe, illetve a társadalmi megelőzésbe fektették be.